

ADVIES

Gemeente Heumen
t.a.v. M. de Bruin
Kerkplein 6
6581AC Malden

Onderwerp: Regionaal actieplan dak- en thuisloosheid
Datum: 27 november 2025
Uw brief:
Ons kenmerk: 257581
Bij beantwoording datum en ons kenmerk vermelden
Behandeld door: Sam Menkehorst

Geacht college,

Naar aanleiding van het verzoek om advies over het Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid 2026-2032 biedt de Burgeradviesraad u hierbij het gevraagde advies aan. Wij waarderen de ambitie om dak- en thuisloosheid in onze regio structureel terug te dringen. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk om enkele aandachtspunten te benoemen die bijdragen aan een realistische en uitvoerbare aanpak.

Proces

We hebben het actieplan besproken op 24 november in een extra vergadering van de BAR. Eerder in dit proces hebben we in september een reactie gegeven op het concept actieplan in de consultatieronde. We hebben hierop van u helaas geen reactie mogen ontvangen en zien ook niet dat deze reactie van invloed is geweest op het voorliggende actieplan. Dit advies grijpt terug op onze eerdere reactie in de consultatieronde.

Advies regionale aanpak

- Leg het Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid 2026-2032 voor aan de gezamenlijke adviesraden in de regio en bespreek het actieplan ook breed in de regio en specifiek in Heumen met inzet van ervaringsdeskundigen.

We vinden het jammer dat u ons niet in de gelegenheid hebt gesteld om juist in samenspraak met de adviesraden in de regio dit Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid te bespreken.

Mensen die in het verleden dak- en/of thuisloos zijn geweest zijn ervaringsdeskundig en kunnen zo een goede bijdrage leveren aan beleidsvoornemens en het opstellen van uitvoeringsplannen. Hun betrokkenheid zorgt voor mensgerichte oplossingen en voorkomt dat beleid losstaat van de realiteit.

Algemeen advies

- Wees realistisch over het doel om dak- en thuisloosheid in 2030 volledig uit te bannen. Zorg ervoor dat er voldoende financiële middelen zijn en personele inzet is om dit doel te behalen.

We vinden het goed zoals in dit actieplan geformuleerd staat dat het de wens is van de gezamenlijke gemeenten om toe te werken naar sociale inclusie.

Een goed uitgangspunt voor sociale inclusie is dat alle inwoners (in 2030) beschikken over onderdak in een voor hen passende vorm en omgeving. Wonen eerst, voorkomen is beter dan genezen, het vergroten van financiële bestaanszekerheid en het versterken van de uitvoering zijn voor ons goede bouwstenen om de visie op dit thema verder te brengen. Maar we plaatsen vraagtekens bij de realiseerbaarheid ervan. Mooie woorden, maar hoe realistisch en haalbaar zijn ze?

Specifiek vragen wij uw college hoe u de 75% personele en financiële inzet voor de gemeente Heumen inschat ten opzichte van de 25% voor de kerngemeente. Vindt u dit realistisch en haalbaar? We missen de financiële vertaling van dit actieplan.

Advies preventief werken

- Geef concreet aan wat de preventieve maatregelen moeten inhouden om dakloosheid te voorkomen. Zowel regionaal als lokaal. Zet sterk in op vroegsignalering en ken uw doelgroep.
- Wij adviseren u om lokale netwerken van woningcorporaties, schuldhulpverlening, welzijnsorganisaties en ervaringsdeskundigen te versterken en te voorzien van duidelijke protocollen voor tijdige interventie.

Preventie is cruciaal om instroom in dak- en thuisloosheid te voorkomen. Voorkomen is immers altijd beter dan genezen. U schrijft dat u dakloosheid wil voorkomen. Hoe u dit wil doen en wie hiervoor aan de lat staat, licht u niet of nauwelijks toe. We hopen niet dat de doelen die op zich vrij ambitieus maar zeker ook nobel zijn op deze wijze te weinig grondslag hebben om haalbaar te kunnen zijn. We denken dat juist vroegtijdig ingrijpen bij huurachterstanden, schulden, relatiebreuken, uitstroom uit zorg of detentie 'erger' kan voorkomen. We missen in dit actieplan de relatie die gelegd zou kunnen worden met huiselijk geweld en dak- en thuisloosheid. Veel huiselijk geweld leidt ertoe dat veelal vrouwen naast geweld ook te maken krijgen met het gegeven dat ze hun huisvesting kwijtraken.

De 'dak- en thuisloze' bestaat niet. Pas je maatregelen daarop dan ook aan.

Samenwerking in lokale netwerken zijn cruciaal voor de slagingskansen in dit thema. Dit vraagt ook om nauwe samenwerking met maatschappelijke organisaties. Zij beschikken over praktijkkennis en kunnen signalen uit de samenleving vroegtijdig oppakken.

Advies ethostelling

- *Duidt de impact van de ethostelling nader richting de gemeentes en de regio.*

De ethostelling biedt een breed kader voor het definiëren van dak- en thuisloosheid. We hebben een aantal vragen hierover. Het valt ons op dat in Heumen (32 volwassenen en 9 kinderen) en in Berg en Dal het aantal dak- en thuislozen relatief hoog is in vergelijking met andere vergelijkbare gemeenten. Welke verklaring is hiervoor?

Ook vragen we ons af of met name langdurige dakloosheid andere maatregelen nodig heeft dan minder langdurige dak- en thuisloosheid.

Advies wonen eerst

- Communiceer duidelijk, in een vroeg stadium en zo breed mogelijk over het uitgangspunt dat dakloosheid het beste bestreden kan worden door meer woonplekken te creëren.

We constateren dat er grote weerstand heerst ook in Heumen als het gaat om de huisvesting van diverse doelgroepen. Denk bijvoorbeeld aan de discussie over de wenselijkheid en mogelijke locaties voor flexwoningen. Er is een tekort aan woningen in het algemeen, maar ook aan geschikte huisvesting voor diverse doelgroepen, zoals statushouders, ouderen, mensen met een kleine beurs, maar ook starters.

Recent onderzoek (artikel in AD) heeft aangetoond dat 400 25 plussers nog thuis wonen omdat er geen huisvesting is. Dat aantal stijgt jaarlijks zo blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor Statistiek.

Bovengenoemd artikel toont ons inziens aan dat de problematiek van huisvesting vele malen groter is en bemoeilijkt dus ook extra het zorgdragen voor passende huisvesting van dak- en thuislozen in Heumen.

Tot slot

Wij onderschrijven de ambitie van het actieplan, maar benadrukken dat succes afhangt van realistische doelen, preventieve inzet, concrete uitvoering, transparantie in definities en structurele woningbouw.

De integrale samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke domeinen, de samenwerking met woningcorporaties en met maatschappelijke partners én ervaringsdeskundigen zijn hierbij van essentieel belang. De BAR denkt graag mee over verdere uitwerking en borging van deze punten.

Met vriendelijke groet,
Namens de Burgeradviesraad
van de gemeente Heumen

Agnes Coumans
Voorzitter